


# De arbeidsmarkt voor leraren voortgezet onderwijs 2023-2028

## Onderwijsregio's in Zuid-Nederland



**Datum** Augustus 2024  
**Auteurs** dr. Lieke Heil  
dr. Hendri Adriaens  
Berkay Serceoglu MSc

## **Uitgave**

Centerdata  
[info@centerdata.nl](mailto:info@centerdata.nl)  
[www.centerdata.nl](http://www.centerdata.nl)

## **Contact**

Hendri Adriaens  
[hendri.adriaens@centerdata.nl](mailto:hendri.adriaens@centerdata.nl)

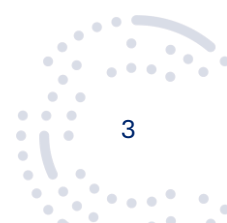
## **© Centerdata, Tilburg, 2024**

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.



## Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1 Inleiding	5
2 De verdeling van werkende leraren naar leeftijd	6
3 Prognoses op hoofdlijnen	7
3.1 Werkgelegenheid	7
3.2 Vervangingsvraag	9
3.3 Instroom	11
3.4 Onvervulde werkgelegenheid	13
4 Meer informatie over de arbeidsmarkt in uw regio	16
4.1 Bronnen van instroom	16
4.2 De betrekkingssomvang	17
4.3 Het aandeel vrouwen	18
A Indeling onderwijsregio's per landsdeel	19
B Achtergrond ramingsmodel Mirror	21
C Toelichting kernvariabelen	22



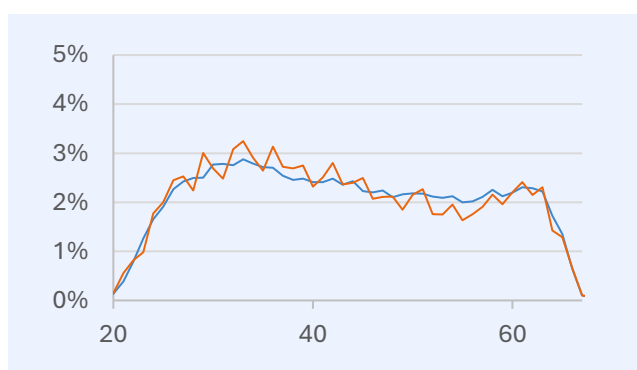


## Voorwoord

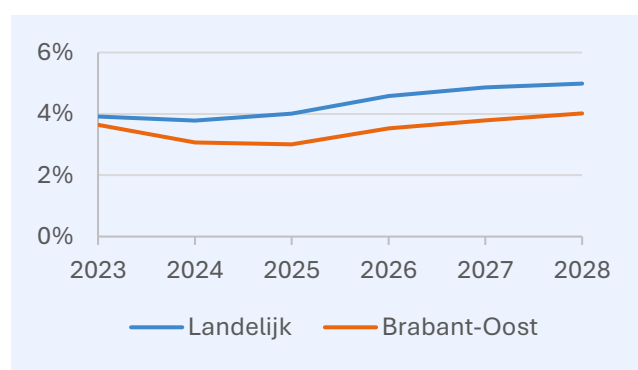
Beste Onderwijsregio Brabant-Oost,

Deze landsdeelrapportage biedt een actuele en gedetailleerde analyse van de ontwikkelingen binnen het voortgezet onderwijs in Zuid-Nederland, en plaatst deze in een breder landelijk perspectief. Met dit rapport willen wij u een helder beeld geven van de belangrijkste trends.

Onderwijsregio Brabant-Oost heeft een iets lager tekort dan het landelijk gemiddelde. Dit tekort zal de komende jaren ook minder hard stijgen dan het landelijk gemiddelde, maar stijgt desondanks tot 2028. De vervangingsvraag is nagenoeg gelijk aan het landelijk gemiddelde. De gemiddelde leeftijd van leraren in onderwijsregio Brabant-Oost ligt iets lager dan het landelijk gemiddelde. In het rapport komt naar voren dat leerlingenaantallen zullen dalen tot 2028. Houd er rekening mee dat er tussen 2028 en 2035, waar de grafiek in dit rapport ophoudt, een grote stijging wordt verwacht. Ook wordt [Plan Beethoven](#) in deze cijfers nog niet meegenomen.



Figuur 1: Leeftijdsopbouw van leraren op 1 oktober 2022 in de regio (in oranje) en op landelijk niveau (in blauw)



Figuur 10: Relatieve onvervulde werkgelegenheid leraren

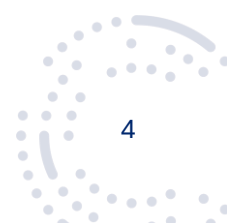
Deze data roept enkele prikkelende vragen op. Waarom trekt de regio zoveel jonge docenten aan? Speelt de Brainportregio een rol, waar veel jonge mensen werken? Hebben zuidelijke lerarenopleidingen een beter imago? Of zijn er beleidskeuzes gemaakt waarvan andere regio's kunnen leren in het aantrekken van jong personeel? Wat kan er nu al gedaan worden aan de grote stijging die wordt verwacht tussen 2028 en 2035? Welke samenwerkingspartners zijn nodig?

Het zou interessant zijn om deze landsdeelnijfers zelf aan te vullen met aanvullende data, bijvoorbeeld per bestuur, gemeente of provincie. Dat zou zorgen voor duidelijkere stuurinformatie voor de onderwijsregio. Meer informatie hierover kun je vinden in de [Handreiking Basisanalyse Onderwijsarbeidsmarkt](#). Hier vind je bijvoorbeeld informatie over het doorrekenen van een gedetailleerdere leerlingprognose en een link naar een aantal interessante datasets. De Realisatie-Eenheid denkt graag mee in hoe we de arbeidsmarktanalyse naar het volgende niveau kunnen tillen. Hierover kun je contact opnemen met Thijs Jacobs (t.jacobs@minocw.nl).

Hartelijke groet,  
Namens de Realisatie-Eenheid,

*Maartje Vincenten*

Regio-adviseur Zuid-Nederland





# 1 Inleiding

Jaarlijks verschijnen rapporten waarin voorspellingen voor de toekomstige arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel op landelijk niveau beschreven worden.<sup>1</sup> Het huidige rapport maakt deel uit van een reeks regionale rapportages, waarin de bevindingen uit de landelijke rapporten voor specifieke onderwijsregio's samengevat worden.

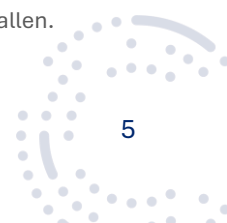
Het rapport dat nu voor u ligt geeft een indruk van de arbeidsmarkt voor leraren in het voortgezet onderwijs (vo) in de onderwijsregio in Zuid-Nederland: Brabant-Oost.<sup>2</sup> Hoe ontwikkelt de totale vraag naar leraren zich in deze regio? Hoe staat het met de in- en uitstroom van leraren? En welke effecten heeft dat op het lerarentekort? Dit zijn de vragen die in dit rapport centraal staan.

De voorspellingen voor de toekomstige arbeidsmarkt zijn gebaseerd op een ramingsmodel, genaamd Mirror. Dit is een model voor de onderwijsarbeidsmarkt dat in opdracht van het ministerie van OCW ontwikkeld werd door Centerdata. Mirror wordt in bijlage B kort toegelicht.

De opbouw van dit rapport is als volgt. In hoofdstuk **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** tonen we de verdeling van de werkende leerkrachten naar leeftijd. Dit geeft een eerste indruk van het te verwachten effect van veroudering van het lerarenbestand. In hoofdstuk 3 tonen we de globale verwachtingen voor komende jaren bij gelijkblijvend beleid. In hoofdstuk 4 geven we nog inzicht in extra gegevens over de regio en leggen we uit waar u eenvoudig meer van deze gegevens kunt vinden.

<sup>1</sup> Voor de meest recente versie waarop dit rapport gebaseerd is, zie 'De toekomstige arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel: po, vo en mbo (2023-2033)'. Deze publicatie is te bekijken via [www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl) of [www.mirrorpedia.nl/publicaties](http://www.mirrorpedia.nl/publicaties).

<sup>2</sup> Zie bijlage A voor een overzicht van de onderwijsregio's per landsdeel en de gemeenten die daaronder vallen.



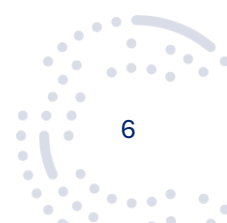
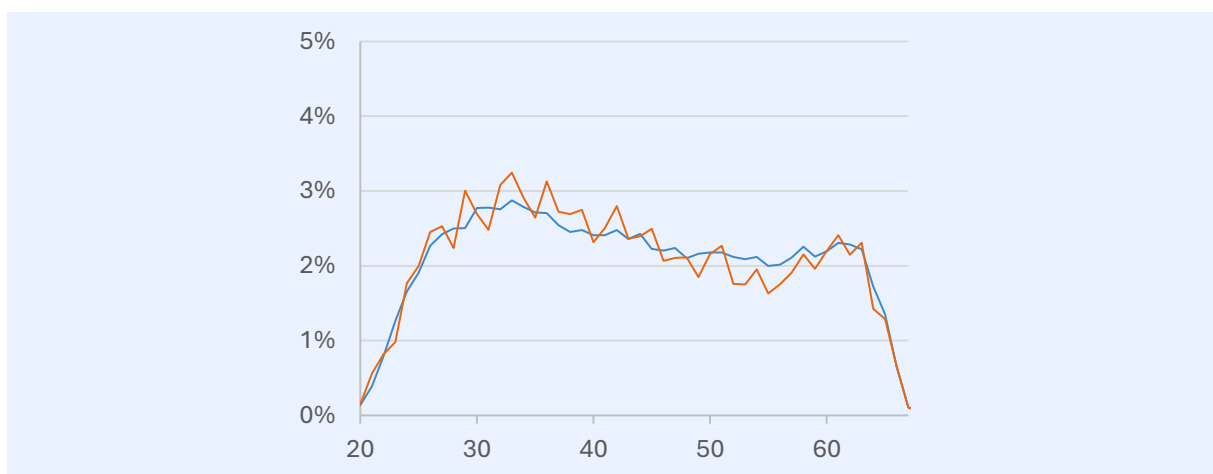


## 2 De verdeling van werkende leraren naar leeftijd

Wanneer veel leraren op korte termijn de pensioenleeftijd bereiken, kan dat het lerarentekort vergroten. Concreet vergroot dit de vervangingsvraag zoals beschreven in paragraaf 3.2. Het is daarom van belang in kaart te brengen hoe het staat met de leeftijdsopbouw van de lerarenpopulatie in de regio. De leeftijdsopbouw per 1 oktober 2022 is te zien in Figuur 2. Daarbij is het aantal fte per leeftijdsgroep uitgedrukt als een percentage van het totaal aantal werkende fte's. Tevens toont de figuur ter vergelijking de landelijke leeftijdsopbouw.

In onderwijsregio Brabant-Oost ligt de gemiddelde leeftijd van leraren iets lager dan het landelijk gemiddelde. In tegenstelling tot een aantal jaren geleden is een groot deel van de leraren relatief jong, maar er is ook nog een aanzienlijke groep die op relatief korte termijn met pensioen zal gaan.

Figuur 2: Leeftijdsopbouw van leraren op 1 oktober 2022 in de regio (in oranje) en op landelijk niveau (in blauw)





### 3 Prognoses op hoofdlijnen

In dit hoofdstuk beschrijven we (verwachtingen voor) enkele kernvariabelen voor de toekomstige lerarenarbeidsmarkt: de werkgelegenheid, de vervangingsvraag, de instroom en de onvervulde werkgelegenheid. Voordat we dat doen, is het van belang helder te hebben wat we precies bedoelen met deze termen:

- De **werkgelegenheid** is de totale vraag naar leraren. Als er geen onvervulde werkgelegenheid is, is het aantal fte leraren dat werkt gelijk aan de werkgelegenheid. De werkgelegenheid wordt vooral bepaald door het aantal leerlingen.
- De **vervangingsvraag** is de vraag naar leraren die ontstaat omdat personen uit de sector stromen (vanwege pensioen of om andere redenen), minder gaan werken (inclusief verandering in gebruik van de seniorenregeling), in een andere regio gaan werken, of een andere functie binnen de sector gaan bekleden. In het algemeen is de uitstroom uit de sector veruit de grootste component van de vervangingsvraag.
- De **instroom** is het aantal fte dat jaarlijks van buiten de sector vo in het onderwijs gaat werken. Daarbij gaat het vooral om mensen die net de lerarenopleiding hebben afgerond of mensen met een onderwijsbevoegdheid die opnieuw in het onderwijs gaan werken.
- De **onvervulde werkgelegenheid** is het lerarentekort dat ontstaat wanneer de instroom te klein is en/of de werkgelegenheid of de vervangingsvraag te groot.<sup>3</sup>

#### 3.1 Werkgelegenheid

Voor de ontwikkeling van het lerarentekort is het allereerst relevant hoeveel leraren (in fte's) er in totaal nodig zullen zijn. Prognoses van deze werkgelegenheid worden gebaseerd op verwachtingen over het aantal leerlingen van DUO.<sup>4</sup> We nemen daarbij de verhouding tussen het aantal fte leraren en het aantal leerlingen (zoals die was op 1 oktober 2022) als uitgangspunt, inclusief een beperkte vaste voet.

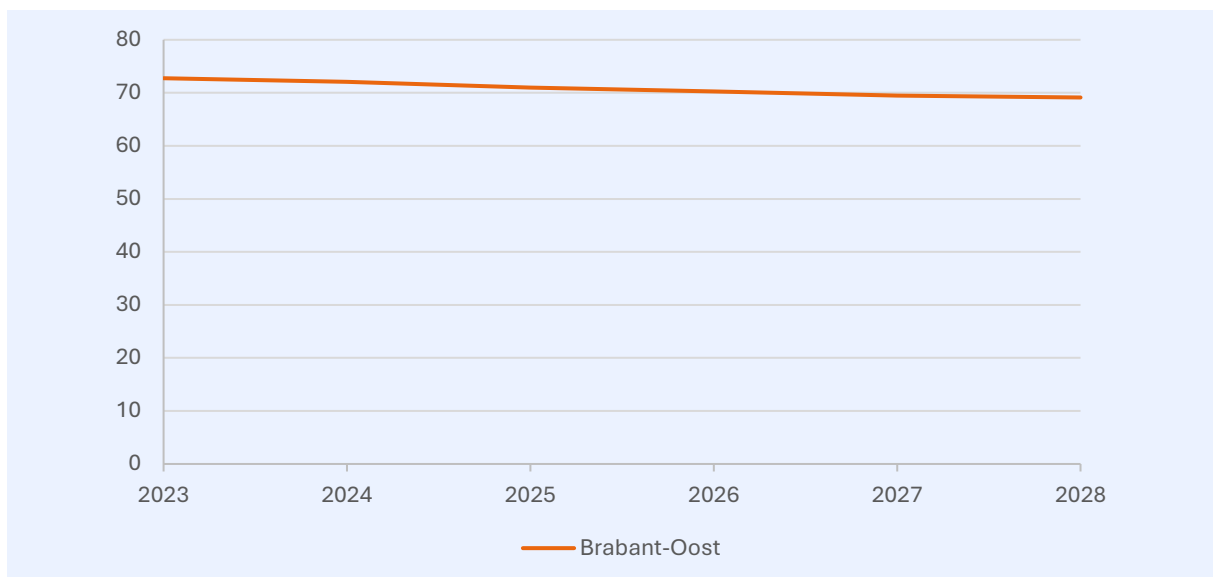
<sup>3</sup> Merk op dat er een belangrijke relatie geldt tussen deze variabelen, namelijk: verandering onvervulde werkgelegenheid = verandering werkgelegenheid + vervangingsvraag – instroom. Een meer gedetailleerde uitleg van de relaties tussen de variabelen is te vinden in bijlage C.

<sup>4</sup> Zie data.duo.nl.





Figuur 3: Leerlingenprognose DUO (x 1.000)



Figuur 3 toont de leerlingenprognose voor de komende jaren. Hoewel de verwachting voor de onderwijsregio als geheel een lichte daling is, kan het zo zijn dat het aantal leerlingen voor afzonderlijke scholen wel toeneemt of sterker afneemt. Tabel 1 toont de op basis van de leerlingenprognose voorspelde werkgelegenheid. In Tabel 2 is deze werkgelegenheid voor onderwijsregio Brabant-Oost uitgesplitst naar vak.<sup>5</sup>

Tabel 1: Werkgelegenheid leraren in fte<sup>6</sup>

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Landelijk	60.892	60.619	60.108	59.563	58.871	58.441
Brabant-Oost	5.056	5.009	4.935	4.885	4.831	4.808

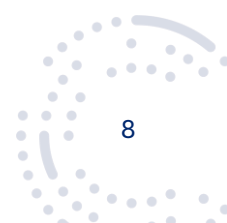
Tabel 2: Werkgelegenheid leraren per vak in fte (voor onderwijsregio Brabant-Oost)<sup>7</sup>

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Nederlands	515	510	503	497	491	489
Duits	184	182	179	177	176	175
Engels	446	441	434	430	425	423
Frans	157	155	153	152	150	149
Biologie	238	235	232	230	228	227
Informatica	26	25	25	25	24	24
Natuurkunde	165	163	161	159	157	157
Scheikunde	133	131	129	128	126	126
Wiskunde	496	491	484	479	474	471
Aardrijkskunde	179	178	175	173	171	171
Economie	235	232	228	226	224	223
Geschiedenis	198	196	193	191	189	188
Levensbeschouwing	88	87	86	85	84	84

<sup>5</sup> De gegevens over gegeven vakken die hiervoor nodig zijn zijn afkomstig uit IPTO, zie Vloet, den Uijl & Guimarães. (2023) IPTO: bevoegdheden en vakken in het vo - peildatum 1 oktober 2022.

<sup>6</sup> Dit is exclusief het aantal fte's in de seniorenregeling.

<sup>7</sup> Dit is exclusief het aantal fte's in de seniorenregeling.



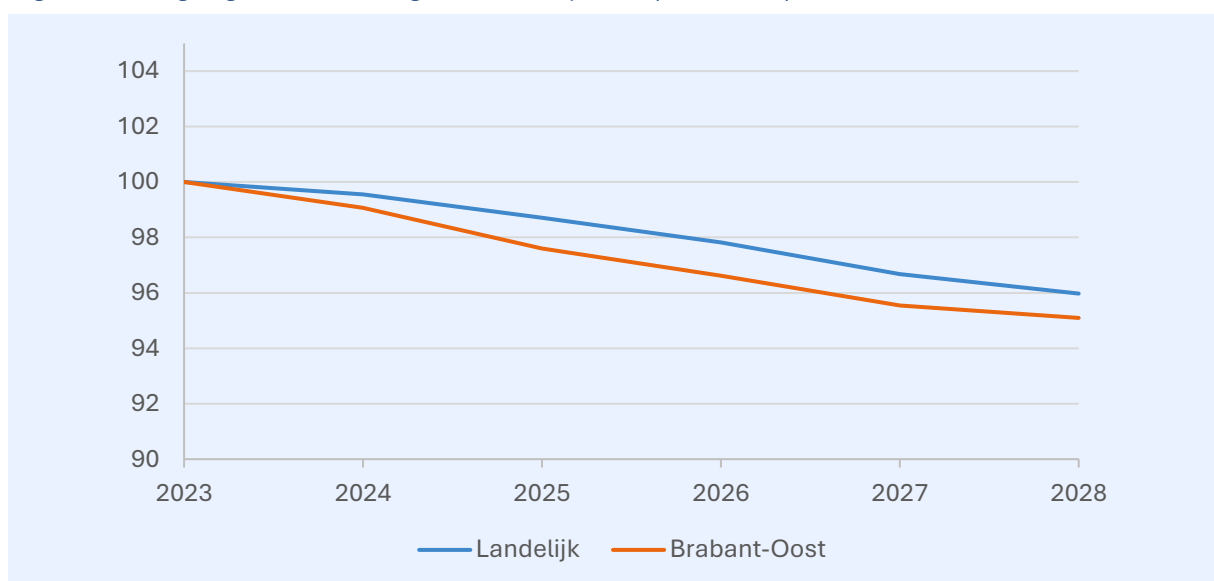




Maatschappijleer	113	112	110	109	108	107
Techniek	81	80	79	78	78	77
CKV, Kunstvakken	318	315	310	307	304	302
Gezondheidszorg en Welzijn	92	91	90	89	88	87
Klassieke Talen	57	56	55	55	55	54
Lichamelijke Opvoeding	358	355	350	346	342	340
Overige Vakken	909	903	891	881	871	866
Praktijkonderwijs	69	69	68	68	67	67
Totaal	5.056	5.009	4.935	4.885	4.831	4.808

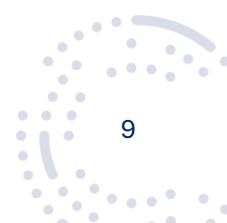
Figuur 4 laat zien dat de werkgelegenheid op landelijk niveau de komende jaren zal dalen. In onderwijsregio Brabant-Oost daalt de werkgelegenheid naar verwachting nog iets sterker.

Figuur 4: Werkgelegenheid leraren genormeerd op 2023 (2023 = 100)



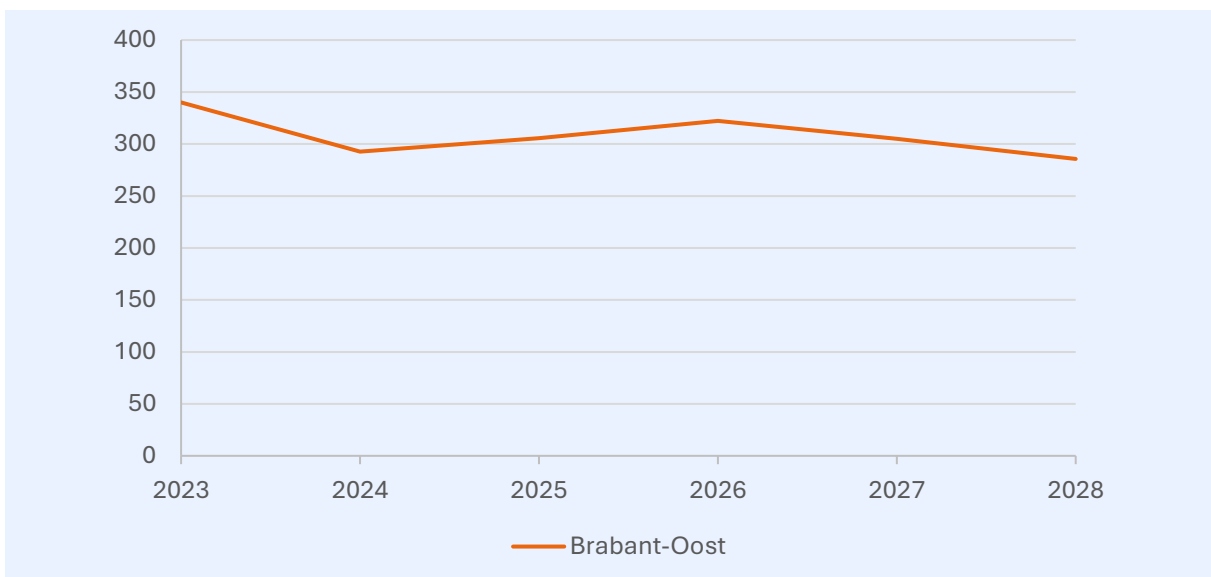
### 3.2 Vervangingsvraag

De vervangingsvraag is de optelsom van alle fte's die gedurende een jaar niet meer vervuld worden. Die vraag ontstaat door uitstroom, maar ook doordat leraren minder gaan werken of een andere functie (zoals directeur) gaan bekleden. In Figuur 5 is de vervangingsvraag per onderwijsregio weergegeven. Tabel 3 toont de onderliggende cijfers voor deze figuur.





Figuur 5: Vervangingsvraag leraren in fte (per jaar)



Tabel 3: Vervangingsvraag leraren in fte

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Landelijk	4.013	3.527	3.773	3.959	3.847	3.510
Brabant-Oost	340	293	306	322	305	286

Tabel 4 toont de vervangingsvraag uitgesplitst naar vak. Verschillen hierin tussen vakken ontstaan vooral omdat de leeftijdsverdeling van leraren voor ieder vak anders is, waardoor bijvoorbeeld de uitstroom bij een ‘vergrijsd’ vak hoger kan zijn dan bij andere vakken.

Tabel 4: Vervangingsvraag leraren per vak in fte (voor onderwijsregio Brabant-Oost)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Nederlands	51	37	38	39	37	34
Duits	17	13	14	15	13	12
Engels	40	32	33	34	33	34
Frans	14	12	12	12	12	11
Biologie	16	13	14	16	14	13
Informatica	3	3	2	2	2	2
Natuurkunde	15	11	12	11	12	11
Scheikunde	10	9	9	9	8	8
Wiskunde	39	32	33	35	30	30
Aardrijkskunde	15	12	11	10	11	11
Economie	21	17	17	18	17	15
Geschiedenis	11	9	10	11	11	9
Levensbeschouwing	8	7	7	7	7	6
Maatschappijleer	9	8	8	9	8	9
Techniek	9	8	7	6	7	7
CKV, Kunstvakken	25	22	21	23	22	21
Gezondheidszorg en Welzijn	8	8	8	10	9	8
Klassieke Talen	4	3	4	4	4	3
Lichamelijke Opvoeding	21	17	19	20	18	18



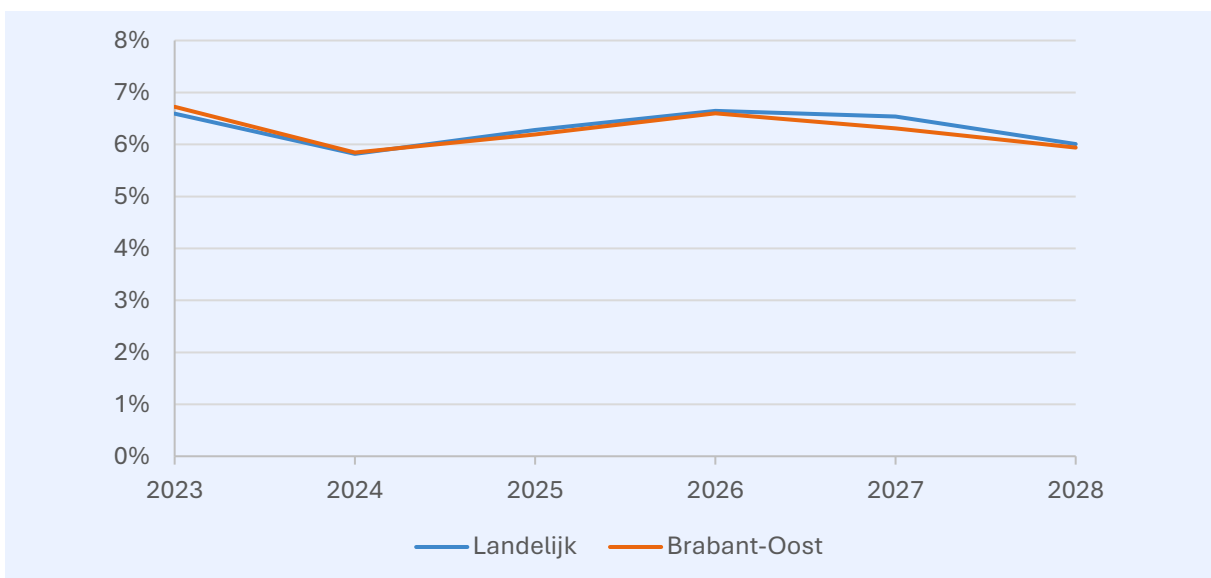
Overige Vakken	-3	14	21	23	23	20
Praktijkonderwijs	6	5	5	6	6	5
Totaal	340	293	306	322	305	286

Hoe meer leraren er in een regio werken, hoe groter de vervangingsvraag vaak automatisch zal zijn. Het is daarom ook belangrijk te kijken naar de relatie tussen de vervangingsvraag en de werkgelegenheid. Zijn er in een bepaalde regio relatief meer leraren die op termijn (deels) vervangen zullen moeten worden?

Dit zien we in Figuur 6. In onderwijsregio Brabant-Oost loopt de vervangingsvraag nagenoeg gelijk met het landelijk gemiddelde. Er is dus sprake van een gemiddeld verloop.

Tegenover de vervangingsvraag (en mogelijke veranderingen in de werkgelegenheid) staat de instroom. Met de instroom kunnen de ontstane gaten (deels) opgevuld worden. De instroom wordt in de volgende sectie besproken.

Figuur 6: Vervangingsvraag leraren als percentage van de werkgelegenheid



### 3.3 Instroom

Om aan de vervangingsvraag te kunnen voldoen, is instroom van leraren nodig. In Mirror worden drie soorten instroom van leraren onderscheiden: instroom vanaf een lerarenopleiding vo of ulo, vanuit de zogenaamde stille reserve<sup>8</sup> en van zij-instroom. Figuur 7 toont de te verwachten instroom per onderwijsregio. Dit laat zien hoeveel fte aan nieuw personeel we kunnen verwachten, aangenomen dat er geen relevante beleidswijzigingen plaatsvinden. In Tabel 5 zijn de cijfers onderliggend aan deze figuur opgenomen en Tabel 6 toont de uitsplitsing naar vakken.

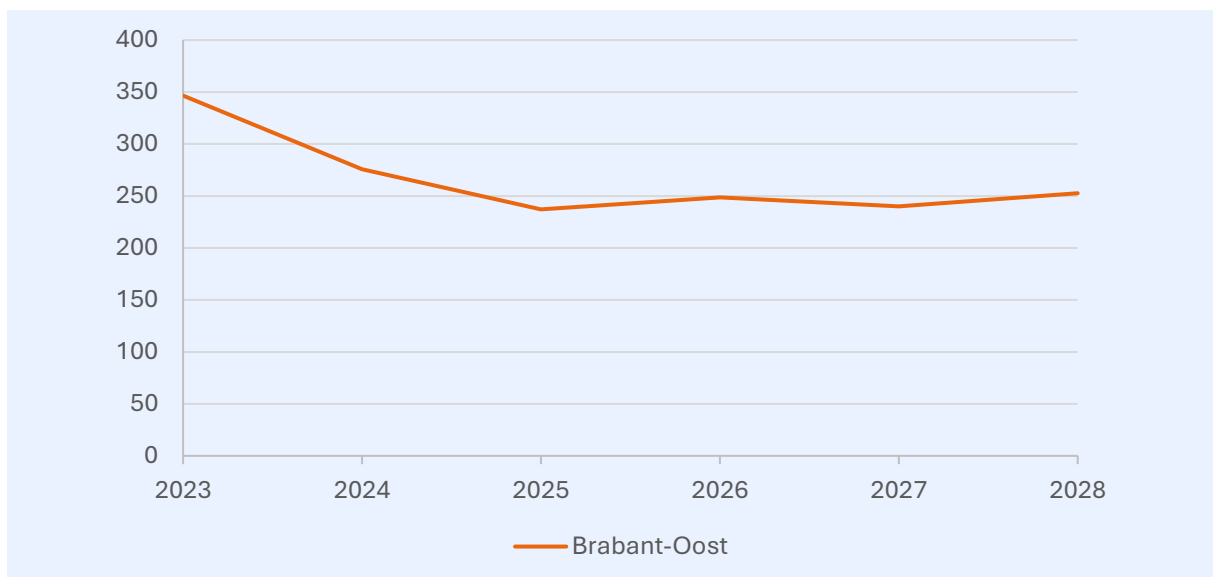
De komende jaren neemt de instroom van leraren in de onderwijsregio af.

<sup>8</sup> De stille reserve betreft personen met een onderwijsbevoegdheid die niet (meer) in het onderwijs werkzaam zijn.





Figuur 7: Instroom leraren in fte

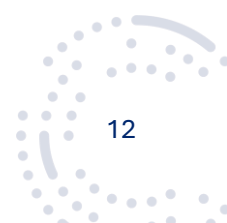


Tabel 5: Instroom leraren in fte

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Landelijk	3.817	3.341	3.148	3.095	3.018	3.030
Brabant-Oost	347	276	237	249	240	253

Tabel 6: Instroom leraren per vak in fte (voor onderwijsregio Brabant-Oost)

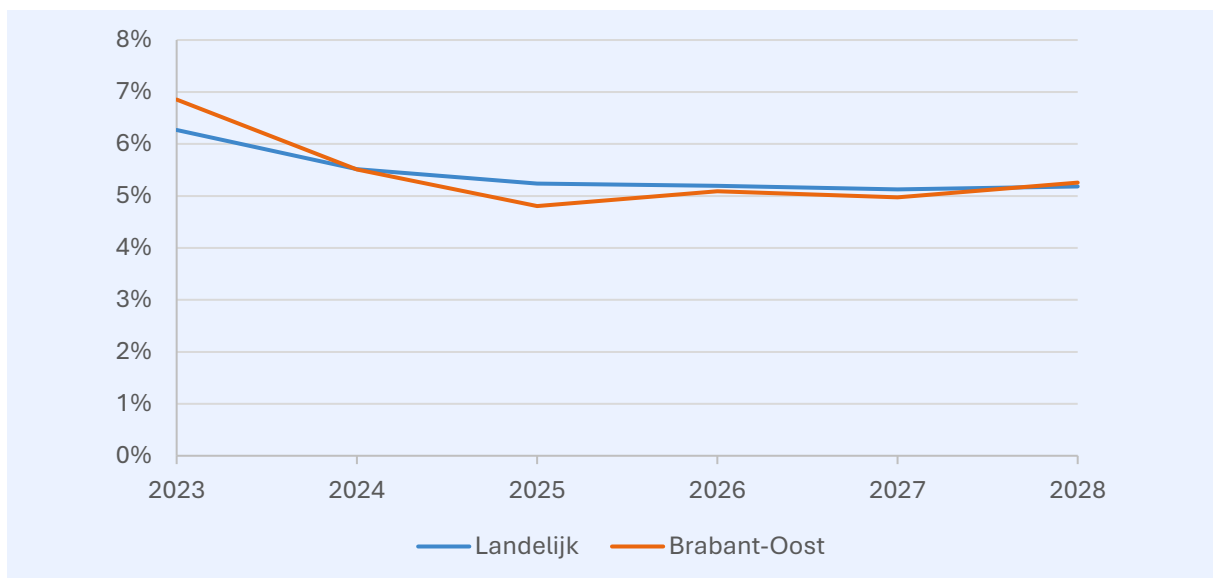
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Nederlands	41	37	31	30	29	29
Duits	12	11	9	10	10	10
Engels	44	37	30	30	29	33
Frans	10	9	7	8	7	7
Biologie	18	14	12	13	12	13
Informatica	1	1	1	1	0	1
Natuurkunde	11	9	8	8	8	8
Scheikunde	7	6	5	5	6	6
Wiskunde	34	31	26	26	24	25
Aardrijkskunde	11	11	9	9	9	10
Economie	20	18	15	16	15	15
Geschiedenis	13	8	7	9	9	9
Levensbeschouwing	7	6	6	5	6	6
Maatschappijleer	14	11	9	8	8	9
Techniek	10	8	7	6	7	7
CKV, Kunstvakken	32	19	16	20	19	19
Gezondheidszorg en Welzijn	10	9	7	9	8	7
Klassieke Talen	3	2	3	2	3	2
Lichamelijke Opvoeding	31	14	13	16	15	16
Overige Vakken	11	7	8	13	13	15
Praktijkonderwijs	7	5	5	5	5	5
Totaal	347	276	237	249	240	253





Ook deze ontwikkeling moeten we echter zien in relatie tot de werkgelegenheid in een regio. In regio's met veel werkgelegenheid zal de instroom waarschijnlijk sowieso hoger zijn. Figuur 8 toont daarom de te verwachten instroom als percentage van de werkgelegenheid. We zien nu dat ook ten opzichte van de werkgelegenheid de instroom af zal nemen. Onderwijsregio Brabant-Oost begint met een iets hogere instroom, maar deze zal de komende jaren afnemen tot rond het landelijk gemiddelde.

Figuur 8: Instroom leraren als percentage van de werkgelegenheid



### 3.4 Onvervulde werkgelegenheid

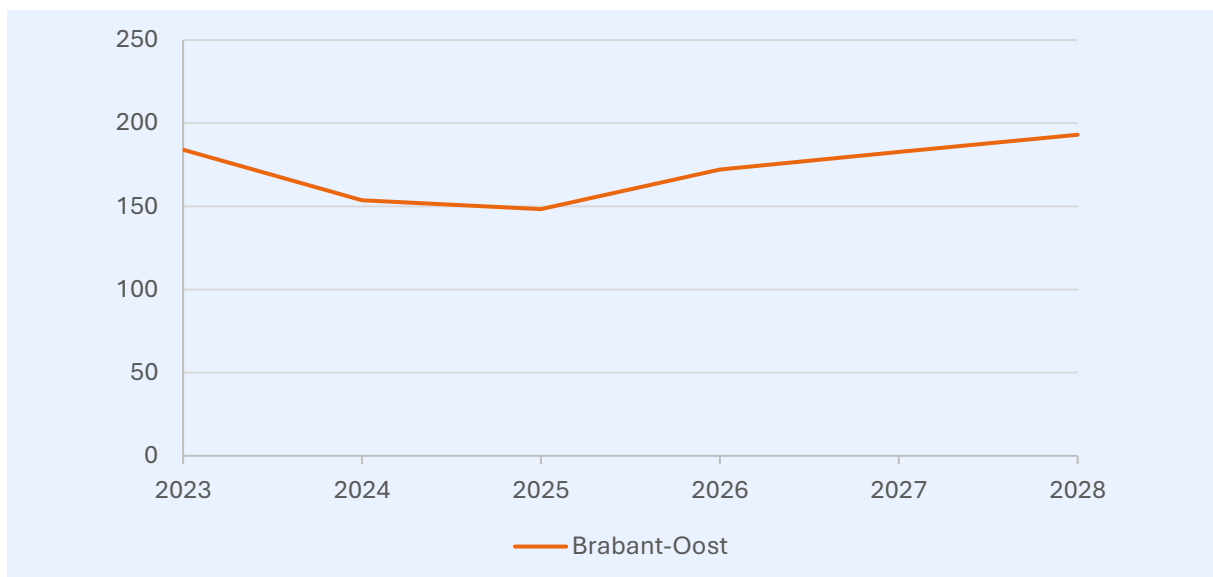
Wanneer er veel extra leraren nodig zijn (toename werkgelegenheid) en/of er veel leraren vervangen moeten worden (vervangingsvraag) terwijl de instroom achterblijft, zal er meer onvervulde werkgelegenheid zijn. De vervangingsvraag kan dus groot zijn, maar als daar een hoge verwachte instroom tegenover staat, dan kan het tekort toch meevallen. Of als er een lage vervangingsvraag is, maar er tegelijkertijd een stijging in de werkgelegenheid is (omdat er meer leerlingen komen), dan kunnen zich toch tekorten voordoen. De onvervulde werkgelegenheid vormt daarom een goede indicator voor de te verwachten ontwikkelingen op de arbeidsmarkt voor leraren. Het laat zien waar mogelijk een extra inspanning geleverd zal moeten worden om het lerarentekort op te vangen of op te lossen.

Figuur 9 geeft de onvervulde werkgelegenheid weer in aantallen fte. Tabel 7 toont de achterliggende cijfers. Naar verwachting zal het tekort in onderwijsregio Brabant-Oost aanvankelijk dalen, maar op termijn stijgen tot net boven het initiële niveau.





Figuur 9: Onvervulde werkgelegenheid leraren in fte



Tabel 7: Onvervulde werkgelegenheid leraren in fte

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Landelijk	2.380	2.292	2.407	2.726	2.864	2.914
Brabant-Oost	184	154	148	172	183	193

In **Fout! Ongeldige bladwijzerverwijzing.** is de onvervulde werkgelegenheid uitgesplitst naar vakken. We zien dat tekorten zich met name concentreren rond de vakken Nederlands, Duits, Frans, Informatica, Natuurkunde, Scheikunde, Wiskunde en op langere termijn ook Klassieke Talen. Bij de vakken Nederlands en Wiskunde zullen zich naar verwachting in absolute zin de grootste tekorten voordoen.

Tabel 8: Onvervulde werkgelegenheid leraren per vak in fte (voor onderwijsregio Brabant-Oost)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Nederlands	36	31	30	34	37	39
Duits	9	9	10	14	15	17
Engels	19	9	6	5	4	4
Frans	8	10	12	15	18	20
Biologie	8	4	3	4	4	3
Informatica	4	5	6	7	8	10
Natuurkunde	12	12	13	15	17	19
Scheikunde	8	9	11	14	15	17
Wiskunde	35	32	31	36	37	39
Aardrijkskunde	8	6	5	5	5	5
Economie	10	7	6	6	6	5
Geschiedenis	2	1	1	1	1	1
Levensbeschouwing	3	2	2	2	3	3
Maatschappijleer	8	5	3	2	2	1
CKV, Kunstvakken	1	1	1	1	1	1
Gezondheidszorg en Welzijn	4	2	1	1	1	1
Klassieke Talen	2	2	3	4	5	6

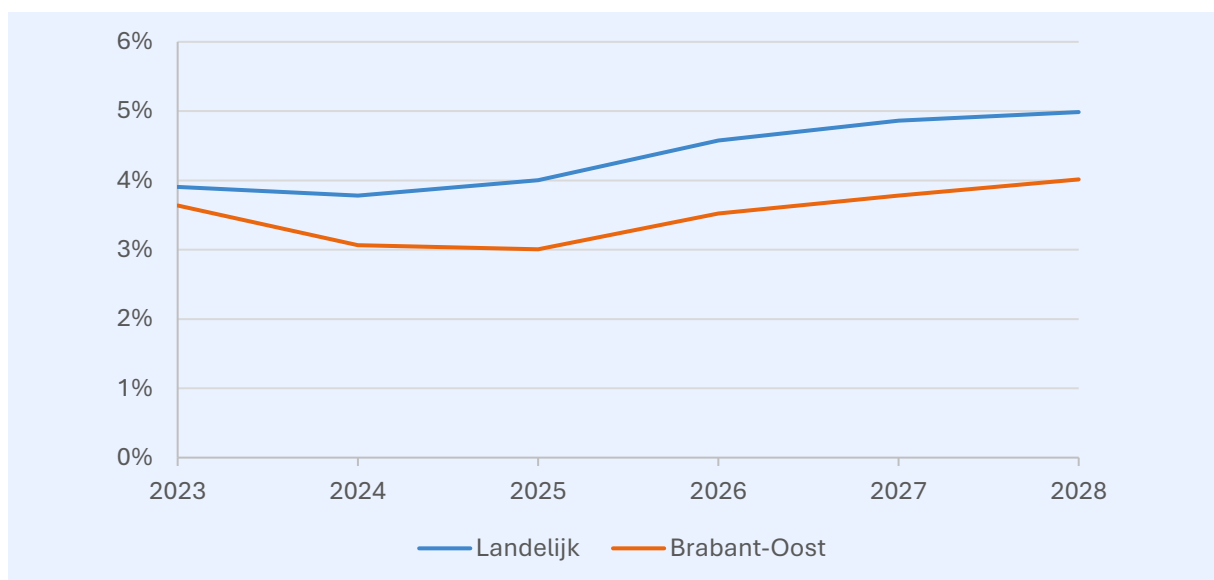


Lichamelijke Opvoeding	1	1	1	1	1	1
Overige Vakken	0	0	1	1	1	1
Totaal <sup>9</sup>	184	154	148	172	183	193

Om de tekorten in perspectief te plaatsen gaan we nog één stap verder. We kijken naar de relatieve onvervulde werkgelegenheid. Dit is de onvervulde werkgelegenheid in fte ten opzichte van de werkgelegenheid: welk aandeel van het totale aantal fte's kan niet worden ingevuld? Deze relatieve onvervulde werkgelegenheid geeft een indicatie van de omvang van de tekortenproblematiek in de regio.

Figuur 10 laat zien dat we in onderwijsregio Brabant-Oost een licht stijgende relatieve onvervulde werkgelegenheid verwachten. Het tekort in onderwijsregio Brabant-Oost zal aanvankelijk iets onder het landelijk gemiddelde liggen en naar verwachting ook onder het landelijk gemiddelde eindigen.

Figuur 10: Relatieve onvervulde werkgelegenheid leraren



<sup>9</sup> Exclusief hier niet getoonde vakken. Dit betreft de vakken Techniek en Praktijkonderwijs, zie voor een toelichting het rapport 'De toekomstige arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel: po, vo en mbo (2023-2033)' op [mirrorpedia.nl/publicaties](https://mirrorpedia.nl/publicaties).





## 4 Meer informatie over de arbeidsmarkt in uw regio

In de voorgaande hoofdstukken hebben we geprobeerd een globaal beeld te schetsen van de onderwijsarbeidsmarkt in uw regio en de ontwikkelingen die we daarin de komende jaren verwachten. Voor een completer beeld is het echter van belang om ook zicht te krijgen op aanvullende kenmerken, inclusief kenmerken die voor uw regio mogelijk van speciaal belang zijn. Gegevens over dergelijke kenmerken zijn per regio te vinden op het dashboard ‘Onderwijsarbeidsmarkt in cijfers’.<sup>10</sup>

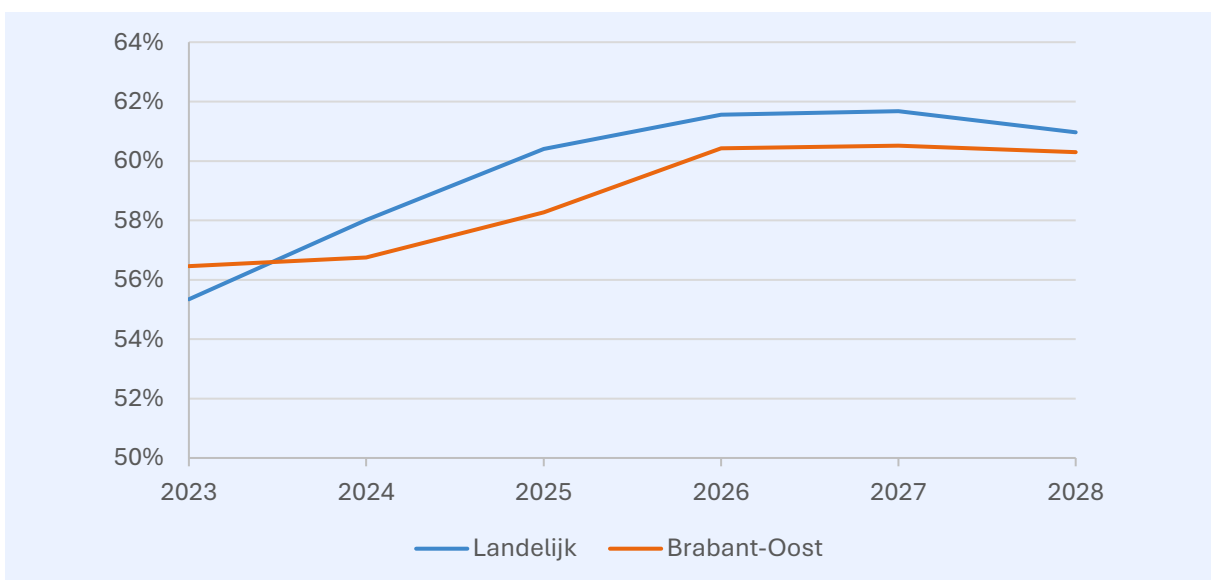
In deze sectie lichten we enkele inzichten uit die ook in te zien zijn via het dashboard. Zo gaan we in op verwachtingen voor de instroom, de betrekkingssomvang en het aantal fte's dat ingevuld wordt door vrouwen.

### 4.1 Bronnen van instroom

In sectie 3.3 beschreven we de totale instroom. Nieuwe leraren kunnen echter vanuit verschillende bronnen instromen, waarbij de lerarenopleidingen en de stille reserve veruit de grootste bronnen zijn. Inzicht in de bronnen van instroom kan helpen een beeld te krijgen van hoe de instroom in de toekomst kan worden verhoogd.

In Figuur 11 is het verwachte aandeel van instroom van de lerarenopleidingen in de totale instroom per onderwijsregio te zien en in Figuur 12 het aandeel van instroom vanuit de stille reserve.<sup>11</sup>

Figuur 11: Aandeel instroom van de lerarenopleidingen in de totale instroom, gewogen met fte



<sup>10</sup> <https://onderwijsarbeidsmarkt.incijfers.nl/>

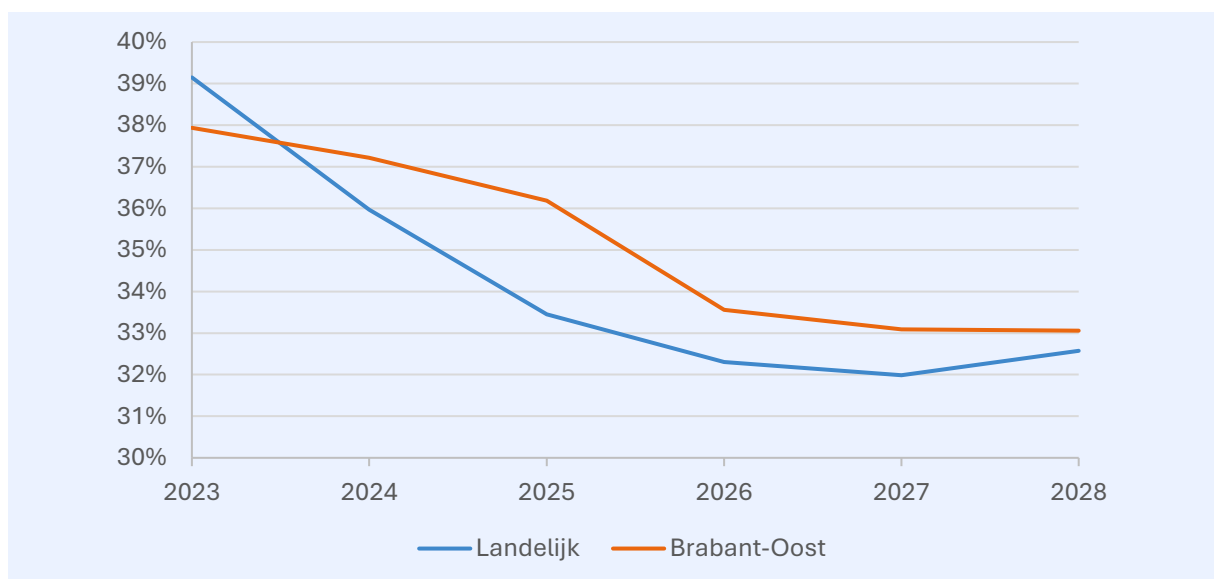
<sup>11</sup> De stille reserve wordt gevormd door personen met een onderwijsbevoegdheid die niet in het onderwijs werkzaam zijn.







Figuur 12: Aandeel instroom vanuit de stille reserve in de totale instroom, gewogen met fte



We zien in Figuur 11 en Figuur 12 dat onderwijsregio Brabant-Oost zal aanvankelijk relatief iets meer afstudeerders van de lerarenopleidingen kunnen betrekken, maar wel iets minder dan landelijk gemiddeld stille reserve zal kunnen aantrekken. Naar verwachting zal deze situatie vroeg in de ramingsperiode omslaan, zodat onderwijsregio Brabant-Oost later juist iets minder afstudeerders zal betrekken, maar wel iets meer dan het landelijk gemiddelde stille reserve.

## 4.2 De betrekkingssomvang

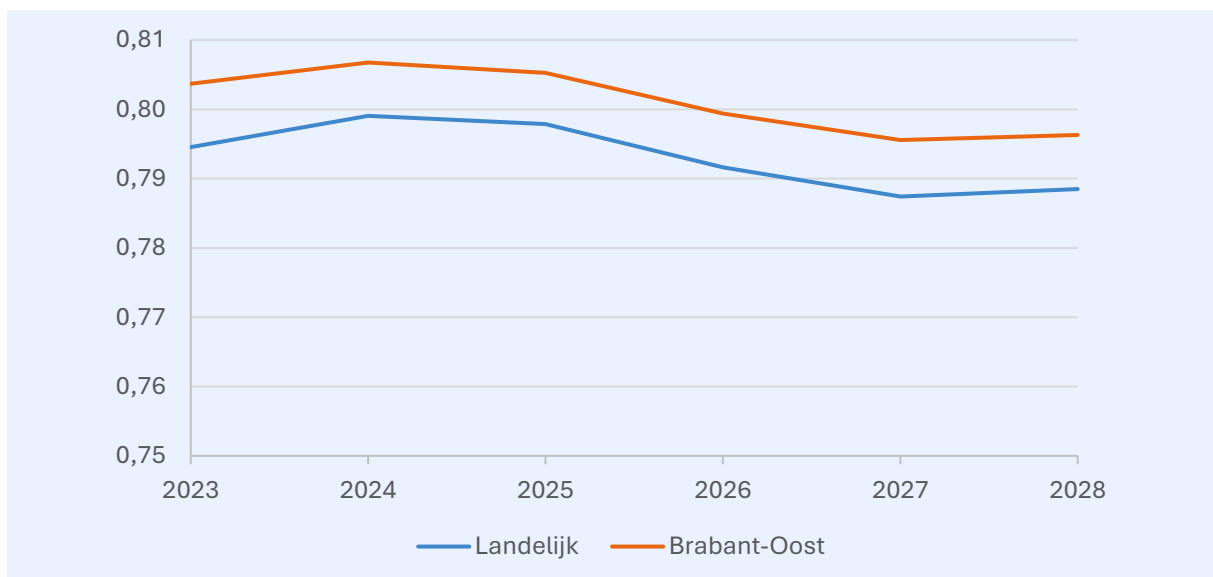
Bij het oplossen van tekorten kan het zinvol zijn de instroom van leraren te stimuleren, maar ook om bestaande leraren te stimuleren meer te gaan werken. Daarvoor is het van belang zicht te hebben op ontwikkelingen in deeltijdwerk in de regio. Figuur 13 laat de te verwachten gemiddelde betrekkingssomvang per onderwijsregio zien. We zien dat deze landelijk en in de onderwijsregio licht zal afnemen. Leraren gaan gemiddeld dus iets minder werken. Dat gemiddelde kan verschuiven doordat leraren hun aanstelling al starten met een kleinere betrekkingssomvang en/of omdat er veranderingen zijn in hoeveel het zittend personeel meer of minder gaat werken.

In de regio Brabant-Oost ligt de gemiddelde betrekkingssomvang iets hoger dan het landelijk gemiddelde.





Figuur 13: Gemiddelde betrekkingssomvang (fte)

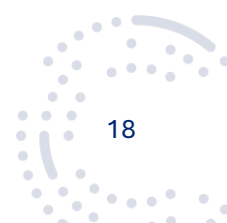
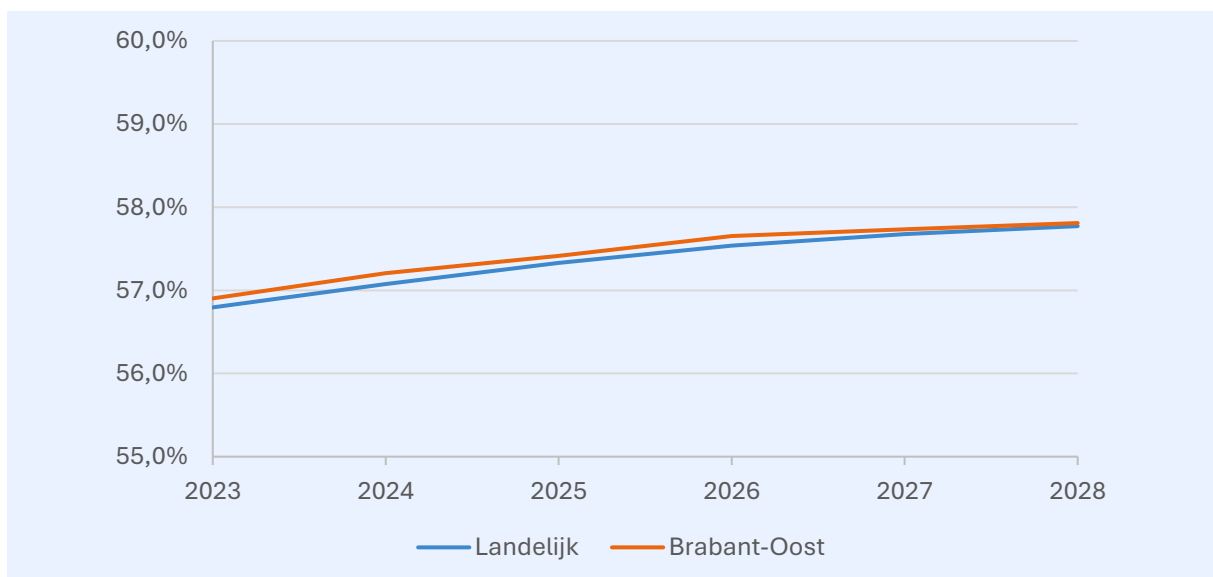


### 4.3 Het aandeel vrouwen

In het onderwijs werken relatief veel vrouwen en wordt gestreefd naar een gelijkere man-vrouw verhouding. Vrouwen werken ook relatief vaak in deeltijd. Vanuit dat oogpunt is het ook relevant zicht te krijgen op hoeveel vrouwen er in de regio werken.

Figuur 14 laat het aandeel vrouwen in de onderwijsregio zien, gewogen met fte. In onderwijsregio Brabant-Oost zal het aandeel vrouwen naar verwachting stijgen en gedurende de gehele ramingsperiode dicht bij het landelijk gemiddelde blijven.

Figuur 14: Aandeel vrouwen, gewogen met fte





## A Indeling onderwijsregio's per landsdeel

Tabel 10: Noordwest-Nederland VO

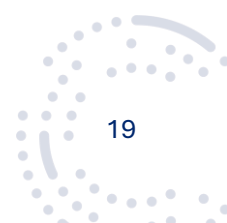
Onderwijsregio	Gemeente(n)
Almere	Almere
Amsterdam	Landsmeer, Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel
Kennemerland Groot-Amsterdam	Aalsmeer, Amstelveen, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemstede, De Ronde Venen, Uithoorn, Velsen en Zandvoort
Midden-Nederland	Alphen aan den Rijn, Waddinxveen, Amersfoort, Baarn, De Bilt, Bunnik, Bunschoten, Culemborg, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Houten, Huizen, IJsselstein, Laren, Leusden, Montfoort, Nieuwegein, Nijkerk, Putten, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, West Betuwe, Wijdmeren, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg en Zeist
Noord-Holland Noord	Landsmeer, Alkmaar, Bergen (NH.), Beverwijk, Castricum, Dijk en Waard, Drechterland, Edam-Volendam, Enkhuizen, Heemskerk, Heiloo, Den Helder, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Oostzaan, Opmeer, Purmerend, Schagen, Stede Broec, Texel, Uitgeest, Waterland, Wormerland en Zaanstad
Utrecht stad	Utrecht

Tabel 11: Noord-Nederland VO

Onderwijsregio	Gemeente(n)
Friesland, NOP en Urk	Achtkarspelen, Ameland, Dantumadiel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Noordoostpolder, Ooststellingwerf, Opsterland, Schiermonnikoog, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Terschelling, Tytsjerksteradiel, Urk, Vlieland en Waadhoeke
Groningen VO-VSO	Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen, Noordenveld, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Tynaarlo, Veendam, Westerkwartier en Westerwolde
Noorderwijzer	Aa en Hunze, Assen, Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hoogeveen, Meppel, Midden-Drenthe, Steenwijkerland, Westerveld en Weststellingwerf

Tabel 12: Oost-Nederland VO

Onderwijsregio	Gemeente(n)
Achterhoek Veluwezoom	Aalten, Bronckhorst, Doetinchem, Oude IJsselstreek, Rheden, Rozendaal, Winterswijk en Zutphen
Regio Zwolle en omgeving	Apeldoorn, Dalfsen, Elburg, Epe, Ermelo, Hardenberg, Harderwijk, Hattum, Heerde, Kampen, Nunspeet, Oldebroek, Olst-Wijhe, Ommen, Staphorst, Wierden, Zwartewaterland en Zwolle
Twente, Achterhoek, Oost-Salland	Almelo, Berkelland, Borne, Deventer, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Oost Gelre, Raalte, Rijssen-Holten, Tubbergen en Twenterand





Tabel 13: Zuid-Nederland VO

Onderwijsregio	Gemeente(n)
Brabant-Oost	Asten, Bernheze, Best, Bladel, Boekel, Boxtel, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Gennep, Helmond, 's-Hertogenbosch, Laarbeek, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Nuenen, Gerwen en Nederwetten, Oirschot, Oss, Sint-Michielsgestel, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Vught, Waalre en Zaltbommel

Tabel 14: Zuidwest-Nederland VO

Onderwijsregio	Gemeente(n)
Onderwijsregio Haaglanden	Midden-Delfland, Delft, 's-Gravenhage, Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Westland en Zoetermeer
Groene Hart	Alphen aan den Rijn, Waddinxveen, Gouda, Krimpenerwaard en Nieuwkoop
Leiden, Duin en Bollenstreek	Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Wassenaar en Zoeterwoude
Rijnmond	Midden-Delfland, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Dordrecht, Goeree-Overflakkee, Hardinxveld-Giessendam, Hoeksche Waard, Krimpen aan den IJssel, Maassluis, Molenlanden, Nissewaard, Papendrecht, Ridderkerk, Schiedam, Sliedrecht, Vlaardingen, Voorne aan Zee en Zwijndrecht
Rotterdam vo/mbo	Rotterdam
Zeeuwse OnderwijsRegio	Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen





## B Achtergrond ramingsmodel Mirror

Mirror is gebaseerd op gegevens afkomstig uit het personeelsbestand van nagenoeg alle onderwijspersoneel in Nederland. In het model worden voor elk individu voor ieder jaar in de periode 2023-2028 kansen voorspeld of men bijvoorbeeld uitstroomt uit het onderwijs, een grotere of kleinere aanstellingsomvang krijgt, op een andere school in het vo gaat werken, van functie verandert of gebruikmaakt van de seniorenregeling.

Deze kansen worden gebaseerd op historisch gedrag en hangen behalve van persoonskenmerken bijvoorbeeld ook af van school- en regionale kenmerken. Door deze veranderingen kunnen vacatures ontstaan. Vervolgens wordt ieder jaar voor afgestudeerden van de lerarenopleidingen en personen die voorheen in het onderwijs hebben gewerkt bekeken of men een baan in het onderwijs accepteert of niet. Tevens wordt zij-instroom gesimuleerd. Indien vacatures niet opgevuld kunnen worden, spreken we van onvervulde werkgelegenheid. In het model is uitgegaan van de wet- en regelgeving per 1 januari 2023 en de cao van juli 2023.

Een belangrijke kanttekening is dat de ramingen gebaseerd zijn op bestaand beleid en in het verleden waargenomen gedrag. Aanvullend beleid en gedragsveranderingen zullen er echter toe (moeten) bijdragen dat niet alle voorspelde tekorten zich ook daadwerkelijk voordoen. De voorspelde tekorten zijn dan ook vooral een indicatie van de mate waarin aanvullend beleid en gedragsveranderingen nodig zijn om tekorten te voorkomen c.q. te verkleinen.

Recente beschrijvingen van de uitkomsten van Mirror op landelijk niveau zijn gepubliceerd in het rapport 'De toekomstige arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel po, vo en mbo, 2023-2033'. Meer informatie over Mirror is te vinden op [mirrorpedia.nl](https://mirrorpedia.nl).





## C Toelichting kernvariabelen

Figuur 15 illustreert de relatie tussen de werkgelegenheid, vervangingsvraag, instroom en onvervulde werkgelegenheid. De werkgelegenheid in jaar  $t$  (bijvoorbeeld 2025) is voor zover mogelijk ingevuld met leraren. Waar scholen onvoldoende leraren kunnen vinden, spreken we van onvervulde werkgelegenheid. De werkgelegenheid (paragraaf 3.1) voor jaar  $t+1$ , hier 2026, kan hoger of lager liggen dan in 2025. Dit hangt namelijk af van het aantal te verwachten leerlingen. Van de leraren die in 2025 op de scholen werken stroomt een deel uit. Daardoor ontstaat er een vervangingsvraag (paragraaf 3.2). Scholen proberen een eventuele toename in werkgelegenheid en de vervangingsvraag in te vullen door nieuwe leraren aan te nemen. Dit leidt tot instroom (paragraaf 3.3). Waar dat niet lukt, resteert wederom onvervulde werkgelegenheid (paragraaf 3.4).

Figuur 15: Toelichting kernvariabelen

